

CENS Praha 2012

Ve dnech 11.–15. června 2012 se v pražském hotelu Pyramida uskutečnil 7. kongres Středoevropské neurochirurgické společnosti CENS spojený s Kongresem neurologických chirurgů (CNS) USA. Praha opět hostila prestižní výběr světových neurochirurgů.

Středoevropská neurochirurgická společnost (Central European Neurosurgical Society, CENS) vznikla za zvláštních okolností v Bratislavě v průběhu kongresu EANS v roce 1998 iniciativou zdola a za podpory tehdejšího prezidenta WFNS (Světová asociace neurochirurgických společností) M. Samiiho. Autor sdělení se tehdy přímo účastnil rozhovoru při snídani, ze kterého vyplynula velká potřeba středoevropských zemí sdružit se, protože po pádu komunistického impéria se ukázal odlišný vývoj neurochirurgie v těchto zemích ve srovnání se světovým a západoevropským kontextem.

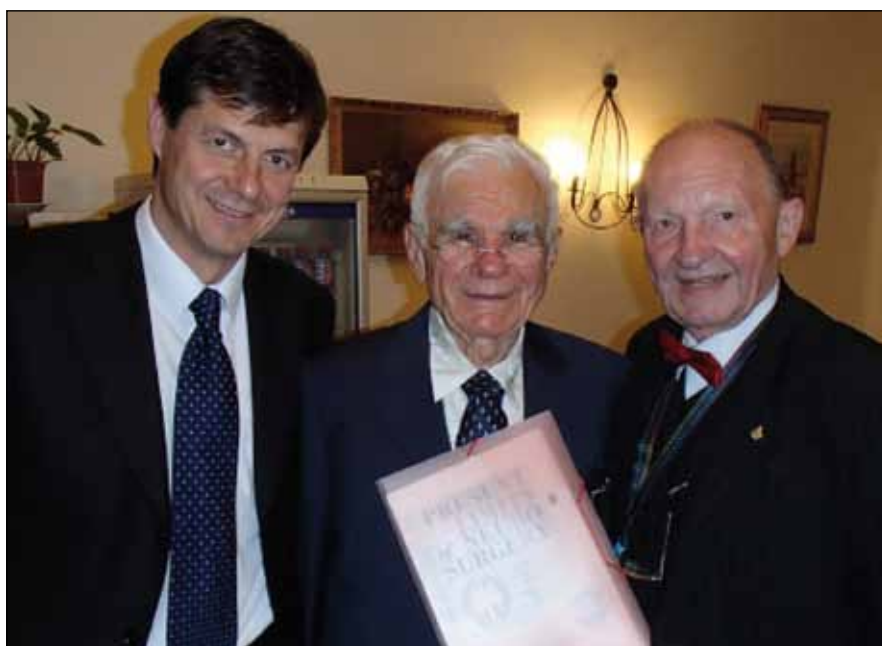
CENS není sdružením národních společností, ale je postavena na individuálním členství neurochirurgů ze šesti zakládajících zemí: Česka, Polska, Maďarska, Slovenska, Slovinska, později se připojilo i Rakousko. Plným členem WFNS se společnost stala v roce 2000. Společnost podporuje rozvoj neurochirurgie v uvedených i dalších zemích pořádáním kurzů a prokázala svoji životaschopnost organizováním úspěšných kongresů v dvouletých intervalech (*celkem již 6krát – 1999 Bratislava, 2002 Brno, 2004 Lublaň, 2006 Budapešť, 2008 Vídeň, 2010 Pultusk-Varšava*). CENS participuje na všech mezinárodních akcích WFNS a za 12leté trvání se ukázalo, že vznik druhé společnosti v Evropě byl oprávněný a významně pomohl dosažení světového standardu neurochirurgie v těchto státech. Výborem a valným shromážděním byl 18. 12. 2010 zvolen prezidentem CENS Eduard Zvěřina, čestný člen společnosti. Vědeckým sekretářem se stal Martin Sameš a oběma také bylo svěřeno pořádání 7. kongresu CENS v roce 2012 v Praze.

Kongres lze označit za výjimečný jak v historii CENS, tak v historii české neurochirurgie. Přes řadu významných meziná-

rodních neurochirurgických sjezdů po listopadu 1989 na našem území (*Evropský kongres chirurgie lební baze 2007, Kongres cerebrovaskulární a chirurgie baze lební Praha 2010...*) se nabízí srovnání s kongresem EANS Praha 1971 (prezidentem kongresu tehdy byl akademik Zdeněk Kunc). Mimo jiné před 41 lety v Praze M. G. Yaşargil obhajoval použití mikroskopu v neurochirurgii, a stal se tak zakladatelem moderní mikroneurochirurgie. V Praze tehdy vlastně odstartovala jeho hvězdná kariéra, která mu vynesla titul neurochirurga století. Yaşargil (87letý), dosud aktivní neurochirurg (Little Rock, Arkansas), byl jednou z nejvýznamnějších osobností letošního kongresu a sklídl zasloužené ovace a uznání. Doprovázela ho manželka Dianne, která s ním dlouhé roky spolupracovala při operacích jako instrumentářka. Kongresu se dále zúčastnilo 36 pozvaných špičkových neurochirurgů z 26 zemí, vyjma Austrálie z celého světa. Přijel nově zvolený prezident WFNS Yong-Kwang Tu, dva předchozí prezidenti, M. Samii (zakládající a čestný člen CENS a čestný člen České neurochirurgické společnosti ČLS JEP) a baron J. Brothi, dále

devět významných funkcionářů WFNS, např. T. Kawase (Japonsko), B. K. Misra (Indie), I. Sbeih (Jordánsko), A. V. Ciurea (Rumunsko), N. Pamir (Turecko), R. Ramina, J. A. Landeiro, E. Vellutini (Brazílie), S. Abdulrauf (jehož živý a originální projev je vždy velkým oživením každé diskuze) a M. Ammirati (USA). Konceptně sjezd respektoval současné uspořádání podobných setkání a byl rozčleněn tematicky do částí, které odpovídají aktuálním proudům v neurochirurgii: 1. Hluboko uložené patologické léze, 2. Prezidentská část (reflektující kulturní a filozofické aspekty neurochirurgie v podání zvaných osobností), 3. Neurochirurgická onkologie, 4. Neurochirurgie epilepsie, 5. Spinální neurochirurgie, 6. Cévní neurochirurgie, 7. Chirurgie baze lební a 8. Různé. Praha je vždy zárukou zajímavého společenského programu a i tentokrát se zhostila této hostitelské povinnosti na úrovni vyjíždětkou po Vltavě a gala večerem ve Strahovském klášteře. Více informací: www.ces.net/events/2012/insw.

Vlastnímu sjezdu předcházely dva na sebe navazující satelitní workshopy: **5th International Course WFNS Skull Base**

Obr. 1. Účastníci Sameš, Zvěřina a Yaşargil v živé diskuzi v klubu Lávka.

Obr. 2. Disekce bílé hmoty.

V druhé části dne a v úterý 12. 6. se uskutečnil **Mikrochirurgický kurz transtemporálního přístupu k lební bazi a cévních extra-intrakraniálních bypassů**. Kurzu se zúčastnilo 32 lékařů, 20 účastníků a 12 přednášejících ze 17 zemí. Program: T. Mathiesen – *Rationale for cranial base surgery*, M. Sameš – *Anatomy of the retrolab, translab, transcochlear approaches*, P. Vachata – *Clinical anatomy of the facial nerve and outcomes of regeneration*, T. Kawase – *Anterior transpetrosal approach*, M. N. Pamir – *Surgical treatment of trigeminal schwannomas*, I. Sbeih – *Cholesterol granulomas of petrous bone*, I. N. Kanaan – *Skull base epidermoid, minimal vs maximal exposure*, T. Matsushima – *Transcondylar approach*, E. Zvěřina – *Schwannomas of the lower cranial nerves*, M. Sameš – *ECIC bypass for ischemic stroke and aneurysma surgery*. U. Spetzger – *New technology model for vascular neurosurgery*, M. Vaverka – *Pitfalls within ECIC bypass procedure*. Kurz byl výjimečný ve střední Evropě premiérovým použitím umělohmotných preparátů japonské firmy Kezlex. Kvalita umělé kostní hmoty použité pro konstrukci pyramidy temporální kosti a obsahující základní anatomické struktury se při práci s mikrofrézou blíží přirozeným operačním podmínkám, stejně jako materiál mikrocév. Simulace anatomické topografie je dokonalá a velmi cenná pro přípravu operátora. Cenově se jedná o dostupnou záležitost a v současné době, kdy práce s kadavry i animálními modely je zatížena nárůstem restrikcí etických, hygienických i ekonomických, se tak otvírá nová cesta nácviu operačních technik a přístupů v neurochirurgii.

doc. MUDr. Miroslav Vaverka, CSc.
Neurochirurgická klinika
LF UP a FN Olomouc

Surgery Committee (2003, 2007, 2010, 2011, 2012), pořádané již v tradičním atraktivním prostředí klubu Lávka pod Karlovým mostem. V pondělí 11. 6. proběhl mikrochirurgický kurz „**Preparace bílé hmoty a mozkových drah**“. Program: F. Lang (USA) – *Insular gliomas*, B. Meyer (Německo) – *Limbic and paralimbic tumors*, R. Bartoš (ČR) – *Lateral aspect of hemisphere: anatomy and function, dissection steps*, A. Hejčíl (ČR) – *Medial aspect of hemisphere: anatomy and function, dissection steps*, A. Zolal (ČR) – *DTI correlation*, R. Druga (ČR) – *Anatomy of basal ganglia and motor system*. K dispozici byl manuál R. Bartoše et al – a Medtronic planning station.

Autor sdělení hodnotí tento kurz jako mimořádný, dávající za pravdu Yaşargilovi, který doporučoval v 70. letech každému neurochirurgovi minimálně jednoroční přípravu v anatomické laboratoři. Kolektivu profesora Sameše z Ústí nad Labem a zejména doktoru Bartošovi patří velký dík a uznání za přípravu tohoto kurzu. For-

malínem konzervovaný mozek po zmrazení získá překvapivé vlastnosti, které umožní anatomickou disekci bílé hmoty a jejích drah, jak se měl možnost autor tohoto sdělení osobně přesvědčit. Ocitnout se po skvělé teoretické přípravě trojrozměrně uprostřed bazálních ganglií je i po letech neurochirurgie výjimečným zážitkem. Hluboká mozková stimulace (DBS) se může ve světle složitosti uspořádání anatomických drah spojujících bazální ganglia s ostatním mozkem jevit jako nepředvídatelný zásah, ale – jak vyplynulo z kuloární diskuze s pražským anatomem profesorem Drugou –, výsledky DBS jsou zásadní pro ověření funkce pokročilého výzkumu anatomického utváření tohoto systému. Kuloární diskuze se zúčastnil i bratr výše uvedeného profesor Dalibor Sameš, který pracuje v bazálním výzkumu v USA se zajímavou otázkou. Ověřují totiž, zdali je výsledná reakce daná funkcí jednotlivé synapse, nebo zdali se jedná u sumaci jednotlivých spojení. Kurz pozdravil osobně i G. M. Yaşargil a sklídlil zaslouženou pozornost i ovace.

www.ambitmedia.cz